

DVADESET PET GODINA POSTOJANJA I RADA SAVEZA GEODETSKIH INŽENJERA I GEOMETARA JUGOSLAVIJE

Ivan BUDER — Beograd*

U ovoj jubilarnoj godini kada svi radni ljudi, narodi i narodnosti naše zemlje proslavljaju 40-godišnjicu dolaska druga Tita na čelo KPJ i 85-godišnjicu njegovog života, mi geodetski stručnjaci Jugoslavije pored tih svečanih godišnjica vezanih za historijski značaj Titove ličnosti, slavimo još jedan jubilej: 25-godišnjicu osnivanja Saveza geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, dobrovoljne stručne i društvene organizacije geodetskih stručnjaka Jugoslavije okupljenih u svoje republičke i pokrajinske Saveze.

I

Oslanjajući se na bogatu tradiciju napredne tehničke inteligencije koja se uvijek, zajedno sa radničkom klasom Jugoslavije, nalazila na progresivnim pozicijama koje je određivala i usmjeravala KPJ, geodetski stručnjaci organizirani u samostalnim republičkim društvima, udružili su se na konferenciji svojih predstavnika 20. novembra 1952. godine u Beogradu, u Savez društava geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije.*

Od tada je prošlo punih 25 godina plodonosne stručne i društvene aktivnosti geodetskih stručnjaka Jugoslavije okupljenih u svojoj organizaciji koja od 1957. godine nosi naziv Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije. Danas sa ponosom ističemo uspjehe koje smo u tom periodu postigli i doprinos koji su geodetski stručnjaci u tom vremenu dali obnovi i izgradnji naše zemlje, kao i njenom privrednom, tehničkom i društvenom razvoju.

U proteklih 25 godina pređen je dinamičan i historijski put razvoja našeg društva, pa tako i razvoja naše struke i naše organizacije. Mnogo toga se izmijenilo u pogledu organizacije i strukture geodetske djelatnosti, izmijenjena je i proširena uloga geodetske struke, sve zapaženije i značajnije je mjesto njenih pripadnika u društvu. Savez GIG Jugoslavije je na tom pređenom putu imao značajnu ulogu i ostvario je vrijedne rezultate u mnogim zadacima i aktivnostima od značaja za privredni, društveni, teh-

* Adresa autora: Ivan Buder, dipl. inž. Beograd.

* Detaljniji podaci o osnivanju, početku rada i razvoju Saveza opisani su u prikazu »SGIGJ — razvoj i rad od 1952. do 1972. godine«, objavljenom u Jubilarnoj publikaciji izdanoj u povodu 20-godišnjice osnivanja Saveza, Beograd, 1972.

nički i kulturni razvitak zemlje. Postigao je vidljive uspjehe u razvoju i unapređenju geodetske djelatnosti, podsticao je saradnju geodetskih stručnjaka i aktivnost njihovih organizacija, radio je na uključivanju geodetske struke i njenih rezultata u djelatnosti drugih privrednih i tehničkih struktura, njegovao tradicije bratstva i jedinstva i dao svoj doprinos socijalističkoj izgradnji i samoupravnom razvoju naše društvene zajednice.

Pored ovih zapaženih rezultata u općedruštvenoj aktivnosti, Savez GIG Jugoslavije u 25 godina svog postojanja i rada bio je okrenut i specifičnim problemima geodetske struke i njenih pripadnika. On je sa mnogo angažovanosti, inicijativnosti i uspjeha potpomogao i podsticao akcije za društveno i ekonomsko priznanje, te svestranu afirmaciju geodetske struke i geodetske djelatnosti. Radio je na izgrađivanju njene materijalno-tehničke baze, na razvoju i usavršavanju geodetske nauke i prakse, kao i na svestranom i cjelishodnom korišćenju naučnih i tehničkih dostignuća, te primjeni suvremene tehnologije u geodetskoj djelatnosti. Organizirano je radio na podizanju stručnog nivoa svojih članova, na njihovom permanentnom obrazovanju i na njihovom uključivanju u opće napore za razvijanje samoupravnih socijalističkih društvenih odnosa. Starao se o neprekidnom omasovljenju i jačanju svojih organizacija, kao i o jačanju i održavanju veza i razmjeni iskustava na bazi ravnopravne suradnje sa odgovarajućim organizacijama u inostranstvu.

Savez i njegove organizacije brinuli su o zaštiti položaja i interesa, kao i društvenog ugleda organizacija i članova, a istovremeno su nastojali da stvore što povoljnije uvjete kako bi se naučne, stručne i stvaralačke sposobnosti, te radni entuzijazam geodetskih inženjera i geometara organizovano uključili u tokove društvenog razvoja. Nisu zaboravljene ni manifestacije društvenog karaktera koje su znale okupiti i do 700 učesnika.

U ostvarivanju svojih zadataka i programske aktivnosti Savez GIG Jugoslavije nastojao je da ostvaruje što potpuniju i svestraniju suradnju sa upravnim organima geodetske službe, sa geodetskim radnim organizacijama, sa armijskim institucijama, geodetskim školama i fakultetima, sa društveno-političkim zajednicama i organizacijama, kao i sa drugim organizacijama inženjera i tehničara radi usaglašavanja i sprovođenja programa i akcija od obostranog i zajedničkog interesa.

II

Cjelokupnu svoju aktivnost, uspjehe i rezultate, ocjene prošlog i smjernice budućeg rada, Savez je periodično razmatrao na svojim kongresima i skupštinama. Do sada je održano 5 kongresa geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije i 3 skupštine SGIGJ. Na njima su dati iscrpni prikazi razvoja i djelatnosti Saveza, pa nema potrebe da ih ovde ponovo nabrajamo i na njih se detaljnije osvrćemo.

Koliko su te manifestacije značajne za rad Saveza i geodetsku struku uopće, najbolje dokazuje V kongres GIGJ, održan prije nepune dvije go-

dine u Beogradu, koji je okupio blizu 2.000 učesnika, što je više od broja članova Saveza prilikom osnivanja. Rezolucija o geodetskoj djelatnosti i Smjernice o narednim zadacima SGIGJ su dokumenti kongresa takvog značaja da predstavljaju platformu budućeg programa i rada ne samo Saveza, nego i čitave geodetske struke i službe.

Posebno mjesto u aktivnosti SGIGJ pripada organiziranju simpozijuma i naučno-tehničkih savjetovanja radi razmatranja i zauzimanja stavova o onim naučnim, tehničkim, stručnim, organizacijskim i drugim pitanjima iz oblasti geodezije ili usmjerenih djelatnosti geodetske struke, koja su u datoj etapi bila najaktuelnija. Do sada je u organizaciji SGIGJ održano dvadesetak ovakvih skupova koji su razmatrali pokrenute probleme, predlagali rešenja, donosili preporuke i zaključke. Naučno, stručno i odgovorno razmatranje najaktuelnijih pitanja, razmjena iskustava, nove ideje i donijeti zaključci, redovito su doprinosili uvođenju novih postupaka i tehnike u praksu, podsticali naučno-istraživački rad u raznim oblastima geodezije, te uticali na donošenje odgovarajućih normativnih, pa i zakonskih propisa iz oblasti koje su bile predmet razmatranja. Jednom rječju, usmeravali su našu stručnu orijentaciju.

Pored toga, savjetovanja su mnogo doprinijela afirmaciji geodezije i geodetske djelatnosti u drugim naučnim, tehničkim i stručnim oblastima. U velikoj mjeri njihovom zaslugom struka je prerasla uske okvire premjera i svoju djelatnost proširila u druge oblasti, kao što su: planiranje i uređenje prostora, komunalne djelatnosti, projektovanje i izvođenje velikih inženjerijskih radova i dr. Na taj način naša struka je postala sve traženija i priznatija, te smo danas jedina privredna i tehnička djelatnost u kojoj nema nezaposlenih kadrova.

Savez je veliku pažnju poklonio izdavačkoj djelatnosti. Sa zadovoljstvom i ponosom ističemo da ove godine proslavljamo 30-godišnjicu izlaženja »Geodetskog lista«, organa SGIGJ, koji je dao veliki doprinos unapređenju geodetske struke, nauke i prakse u nas. Osim toga, on je prozor za naše vidike u svjetska geodetska dostignuća i ogledalo naših rezultata za inostrane stručne krugove. Neobično smo obradovani što početak četvrte decenije izlaženja »Geodetskog lista« krunišemo potpisivanjem Samoupravnog sporazuma o njegovom finansiranju koju akciju Savez vodi već duže vremena.

Raduje nas, takođe, što gotovo svi republički Savezi izdaju svoja stručna glasila i periodiku, i što možemo istaći da je Savez za proteklo vrijeme svojim posebnim stručnim izdanjima, knjigama, priručnicima i materijalima sa savjetovanja dao veliki doprinos fondu naše stručne literature. Upravo se privodi kraju i dugogodišnja akcija na izdavanju »Jugoslovenskog višejezičnog geodetskog rečnika« koji će u tom pogledu našu struku staviti iznad mnogih i predstavljati veliko i značajno praktično i naučno djelo.

Savez GIG Jugoslavije dobar dio svoje aktivnosti usmjerio je i na razvijanje i održavanje međunarodnih veza kroz razne oblike suradnje

s nacionalnim stručnim geodetskim udruženjima, kao i međunarodnim stručnim organizacijama. Na taj način se, pretežno preko Saveza, ostvaruju razni oblici jugoslovenske aktivnosti u području međunarodne suradnje iz oblasti geodezije.

Upravo se navršavaju dvije decenije od kako su na II kongresu Saveza u Ohridu ostvareni prvi bilateralni kontakti sa nacionalnim geodetskim organizacijama drugih zemalja. Danas Savez održava takve kontakte i ostvaruje suradnju sa nacionalnim stručnim, društvenim i naučnim organizacijama iz preko 10 zemalja, prvenstveno socijalističkih i susjednih. Sa tri Saveza imamo potpisane Sporazume o naučno-tehničkoj suradnji, a uspostavljaju se i kontakti sa pojedinim organizacijama iz nesvrstanih zemalja izvan Evrope.

Savez je u ovom periodu primljen u članstvo Međunarodne organizacije geometara (FIG), Međunarodnog fotogrametrijskog društva (ISP) i Međunarodnog kartografskog udruženja (ICA). U tim organizacijama preko aktivnosti pojedinaca, podnošenjem nacionalnih izveštaja i istupanjima u forumima, sve se više osjeća prisustvo našeg Saveza i naše zemlje.

Takva aktivnost Saveza doprinijela je širenju međunarodne razmjene iskustava, naučne i stručne misli u oblasti geodezije, a isto tako širenju prijateljstva i suradnje među narodima, što je sve od posebnog značaja.

U pređenom periodu naš Savez je svoju programsku orijentaciju i svoj rad usaglašavao sa programskom orijentacijom SITJ i SSRNJ čiji je sastavni dio, i za tu svoju aktivnost od ovih organizacija dobio odgovarajuća priznanja.

III

Za ovih 25 godina na polju geodezije i geodetske djelatnosti nastale su velike promjene. Geodezija je snažno kročila u nova područja djelatnosti, izmjenjena je njena usmjerenost, sadržaj i tehnika rada. Nastale su velike promjene u organizaciji geodetske struke i službe kao i u nadležnosti federacije u oblasti premjera zemlje. Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije bio je prisutni i aktivni učesnik svih ovih zbivanja kao predstavnik interesa i stavova geodetskih stručnjaka, učesnika u stvaranju tehničke i materijalne osnove razvoja zemlje.

Za ovoliko i ovakvu svoju aktivnost Savez ima da zahvali u prvom redu velikom i nesebičnom zalaganju svojih članova, posebno onim neumornim pojedincima i aktivistima koji nisu žalili trud, snagu i vrijeme da organiziraju i sprovode zadatke koje su Savez i njegove organizacije uvrstile u svoje programe. Njima moramo uvijek, pa i na ovom mjestu, odati priznanje i zahvalnost za veliki doprinos koji su dali uspješnom izvršavanju zadataka Saveza i postignutim rezultatima koje u ovoj jubilarnoj godini sa gordošću ističemo.

I ovom prilikom moramo istaći da je Savez nailazio na puno razumijevanje i pomoć društveno-političkih i radnih organizacija, organa geo-

detske službe i institucija JNA na rješavanju zadataka i sprovođenju akcija koje su bile od obostranog ili zajedničkog interesa. Želja bi nam bila da se takva suradnja i dalje nastavi i još više proširi.

Bilo bi neskromno ako bi, makar i u ovom jubilarnom osvrtu, smatrali da smo izvršili sve na najbolji način, da smo učinili sve što je trebalo i da nismo ništa propustili. Naprotiv, mi znamo da smo mnoge stvari mogli još bolje uraditi i da smo mogli učiniti još više. No, to će objektivnije cijeniti generacije iza nas. Međutim, ostaje činjenica da je, i uz takvu ogradu, Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije u 25 godina svoga djelovanja potpuno opravdao i potvrdio veliki značaj i ulogu koju ima u našoj geodetskoj struci, da je mnogo doprinio njenom razvoju, unapređenju i afirmaciji, te da je pri tome ispoljio i snagu i sposobnost za izvršenje krupnih stručnih i društvenih obaveza.

Te obaveze i zadaci u narednom periodu nisu mali. Oni su, uglavnom, formulirani u Smjernicama o budućim zadacima donijetim na V kongresu. To je, u prvom redu, sprovođenje u život organizacijskih principa utvrđenih novim statutom Saveza, okupljanje novih i mlađih članova, te njihovo uključivanje u stručno-društvenu aktivnost.

Nadalje, tu su zadaci na razvijanju naučno-istraživačkog rada, aktivnosti na unapređenju sistema geodetskog školstva, obrazovanju kadrova, te napori za adekvatno zapošljavanje i nagrađivanje geodetskih stručnjaka.

Mnogo rada predstoji i u oblasti međunarodne suradnje. Prije svega valja pojačati našu aktivnost u međunarodnim stručnim organizacijama, razvijati i unapređivati bilateralnu saradnju sa odgovarajućim nacionalnim organizacijama, te potražiti puteve uspostavljanja odnosa u oblasti geodezije sa stručnim i drugim organizacijama nesvrstanih zemalja i zemalja u razvoju.

Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije je organizacija koja je dužna, pozvana i sposobna da u novim uslovima na općejugoslovenskom planu raspravlja o svim pitanjima geodetske struke i o položaju geodetskih stručnjaka u našem društvu. U tom pogledu, poslije reorganizacije geodetske službe, bila bi veoma korisna što tijesnija suradnja Saveza sa novoosnovanim Međurepubličko-pokrajinskim kolegijumom za geodeziju. U tom smislu su već i učinjeni početni koraci, jer ima mnogo pitanja iz oblasti geodetske djelatnosti, nauke i prakse koje moramo usklađivati i rješavati zajednički u jugoslovenskim okvirima.

Sumirajući u ovom prigodnom osvrtu uspjehe i rezultate rada Saveza geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije u protekloj četvrtini vijeka njegovog postojanja, izražavamo duboko uvjerenje da će Savez, njegove organizacije i njegovi članovi i nadalje, jedinstveno i sa punom odgovornošću prihvatiti svoje obaveze i sa uspjehom ih izvršavati za svoje dobro, za razvoj struke i za napredak našeg socijalističkog društva.

Neka nam dostignuća u radu u proteklih 25 godina budu podstrek za nove i još veće uspjehe.